EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.11.2023
COM(2023) 681 final

2023/0386 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel seoses ELi ja Albaania stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsusega, millega muudetakse nimetatud nõukogu töökorda

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Albaania ametiasutused on väljendanud huvi luua kaks ühist nõuandekomiteed, ühe Euroopa Majandus- ja sotsiaalkomiteega ning teise Euroopa Liidu Regioonide Komiteega.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning ELi Regioonide Komitee pooldavad institutsioonilise raamistiku loomist poliitilisele dialoogile Albaaniaga oma pädevusvaldkondades.

Ühiste nõuandekomiteede eesmärk on korraldada dialoogi ja koostööd oma sotsiaalpartnerite ja teiste kodanikuühiskonna esindajate ning nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Võttes arvesse hiljuti alanud ühinemisläbirääkimisi Albaaniaga, aitab stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames peetava poliitilise dialoogi hoogustamine kaasa Albaania edusammudele Euroopaga integreerumisel, tugevdades eelkõige suhteid piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmade ning sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna vahel.

• Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine

Euroopa Komisjon toetab mitmepoolsust ja reeglitel põhinevat maailmakorda, muutes ELi rolli maailmas aktiivsemaks ja tema hääle kuuldavamaks. Euroopa juhtpositsioon tähendab ka seda, et teeme tihedat koostööd naaberriikidega, kujundame välja tervikliku Aafrika-strateegia ja kinnitame uuesti Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi. Komisjoni eesmärk on võtta kasutusele koordineeritud lähenemisviis kogu välistegevusele alates arenguabist kuni ühise välis- ja julgeolekupoliitikani, millega tagatakse, et Euroopa kõneleb maailmas valjemal ja ühtsemal häälel.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingus Albaaniaga osaleb lisaks Albaaniale ja liikmesriikidele ka EL. Lepingu sõlmimine kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu ja komisjoni otsusega 2009/332/EÜ. Lissaboni lepingu järgne õiguslik alus liidu seisukoha kehtestamiseks ELi-Albaania stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsuse kohta moodustada muid erikomiteesid (stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikkel 116, artikli 117 lõige 2 ja artikli 120 lõige 4) on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 ning nõukogu ja komisjoni 26. veebruari 2009. aasta otsuse (mis käsitleb ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimist) artikkel 2. Seetõttu on vaja nõukogu otsust.

Võttes arvesse

– Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 ja artikli 218 lõiget 9,

– nõukogu ja komisjoni 26. veebruari 2009. aasta otsuse (mis käsitleb ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi (edaspidi „Albaania“) vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimist) artiklit 2.

• **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Mis puutub ettepaneku Euroopa mõõtmesse, võttis Euroopa Komisjon hiljuti vastu teatise (COM(2023) 40 final), milles keskendutakse sotsiaaldialoogi tugevdamisele Euroopa Liidus. Selles rõhutatakse, et üks ELi põhieesmärke on elu- ja töötingimuste parandamine, samal ajal kui peamised vahendid selleks on sotsiaaldialoog ja kollektiivläbirääkimised, mis aitavad tõsta tootlikkust ning tagada samal ajal sotsiaalse õigluse, kvaliteetse töökeskkonna ja demokraatia töökohal. Kavandatavad ühised nõuandekomiteed peaksid kujutama endast Euroopa Liidu ja Albaania sotsiaalpartnerite ja muude kodanikuühiskonna organisatsioonide ning piirkondlike ja kohalike ametiasutuste dialoogi- ja koostööfoorumeid, mis võivad oluliselt kaasa aidata Euroopa Liidu ja Albaania suhete arendamisele ja Euroopa integratsioonile.

Mis puutub ühiste nõuandekomiteede vajalikkusse, on ette nähtud, et kõnealune dialoog ja koostöö ELi raamistikus on ettevalmistuseks tulevasele tööle Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning ELi Regioonide Komiteega ning Albaania ühinemisele Euroopa Liiduga; hõlbustab ajakohase teabe vahetust vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, eelkõige ELi majandus-, sotsiaal- ja regionaalpoliitika ning ühinemisprotsessi seisu kohta; soodustab teabevahetust subsidiaarsuse põhimõtte praktilise kohaldamise kohta kõigis eluvaldkondades piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning võimaldab arutada ükskõik kumma poole ettepanekul kõiki muid asjakohaseid küsimusi stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu rakendamise ja ühinemiseelse strateegia kohta.

Lisaks on ühiste nõuandekomiteede lisaväärtuseks asjaolu, et ka stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu saab enne asjakohastes valdkondades otsuste tegemist ühiste nõuandekomiteedega konsulteerida. Komiteedega konsulteerimise üle otsustab stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu siiski oma äranägemise järgi.

• **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsuse põhimõte on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4. Selle eesmärk on kehtestada ELi institutsioonide võetavad meetmed kindlaksmääratud piirides.

Ühiste nõuandekomiteede peamine eesmärk on jälgida Albaania edenemist ELi suunas ning võtta vastu soovitused Albaania valitsusele ja ELi institutsioonidele. Ühiste nõuandekomiteede ülesandeks on ühtlasi võimaldada Albaania kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajatel tutvuda konsultatsiooniprotsessiga ELis ning võimaldada ELi esindajatel tutvuda Albaania sotsiaalsete struktuuride ning sealsete reformide majandusliku ja sotsiaalse mõjuga. Ühistes nõuandekomiteedes on arutusel suur (mitteammendav) hulk teemasid, sealhulgas Albaania ja ELi koostöö eri valdkondades, nagu ränne, energeetika, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning kutseõpe.

Võttes arvesse hiljuti alanud ühinemisläbirääkimisi Albaaniaga, aitab stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames peetava poliitilise dialoogi hoogustamine kaasa Albaania edusammudele Euroopaga integreerumisel, tugevdades eelkõige suhteid piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmade ning sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna vahel.

Samal ajal kui ühised nõuandekomiteed täiendavad kodanikuühiskonna vaatenurgast ELi ja Albaania vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga seonduvat ELi institutsioonilist raamistikku, jääb Albaaniale piisavalt tegutsemisruumi soovituste rakendamiseks riiklikul tasandil. Ühised institutsioonid võimaldavad mõlema poole kodanikuühiskonna organisatsioonidel jälgida riigi ühinemisläbirääkimisi. See on ühtlasi platvorm ühist huvi pakkuvate küsimuste arutamiseks ja laiema üldsuse teavitamiseks ühinemisperioodil eesseisvatest probleemidest.

- **Vahendi valik**

Stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping annab võimaluse luua ühisorganeid, mis hõlbustavad koostööd ELi ja assotsieerunud riigi vahel. Ühiste nõuandekomiteede loomine Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega on stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute raames väljakujunenud tava, mille kohta on Lääne-Balkani piirkonnas juba mitu positiivset näidet.

Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingus Albaaniaga osaleb lisaks Albaaniale ja liikmesriikidele ka EL. Lepingu sõlmimine kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu ja komisjoni otsusega 2009/332/EÜ. Lissaboni lepingu kohaselt on õiguslik alus liidu seisukohale, mis käsitleb ELi–Albaania stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsust moodustada muid erikomiteesid (stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikkel 116, artikli 117 lõige 2 ja artikli 120 lõige 4), Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõige 9. Seetõttu on vaja nõukogu otsust.

Otsuse rakendamine ei nõua hõlbustavaid toetusmeetmeid, kuna ainsas artiklis ja lisas on sätestatud seisukoht, mille liit võtab stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus seoses selle töökorra muutmisega ühiste nõuandekomiteede moodustamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõjuhinnang**

Ei kohaldata, kuna

stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping annab võimaluse luua ühisorganeid, mis hõlbustavad koostööd ELi ja assotsieerunud riigi vahel. Ühiste nõuandekomiteede loomine Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega on stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute raames väljakujunenud tava, mille kohta on Lääne-Balkani piirkonnas juba mitu positiivset näidet.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata, kuna

muudatus puudutab stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu töökorda, tekitamata lisakulusid, kuid tõhustades koostööd läbirääkimisi pidava riigiga.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatavate ühiste nõuandekomiteede asutamine ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet, kuna Albaania kannab oma kulud ise ja ELi institutsioonide kulud kaetakse Euroopa Liidu eelarvest.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolevale dokumendile on lisatud ettepanek nõukogu otsuse kohta, mis käsitleb stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus vastavalt nõukogu ja komisjoni 26. veebruari 2009. aasta otsuse (eespool nimetatud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimise kohta) artikli 2 lõikele 1 võetavat Euroopa Liidu seisukohta.

2023/0386 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel seoses ELi ja Albaania stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsusega, millega muudetakse nimetatud nõukogu töökorda

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 ja artikli 218 lõiget 9,

võttes arvesse nõukogu ja komisjoni 26. veebruari 2009. aasta otsust stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimise kohta ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi (edaspidi „Albaania“) vahel, eriti selle artikli 2 lõiget 1,

võttes arvesse ühinemisläbirääkimiste avamist ELi ja Albaania vahel 19. juulil 2022,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikliga 116 moodustatakse stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu.

(2) Nimetatud lepingu artikli 117 lõikes 2 on sätestatud, et stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võtab vastu oma töökorra.

(3) Nimetatud lepingu artikli 120 lõikes 4 on sätestatud, et stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu võib asutada muid erikomiteesid või -organeid, kes aitavad nõukogu tema kohustuste täitmisel. Sama artikliga nähakse ka ette, et stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu määrab oma töökorras kindlaks selliste komiteede või asutuste koosseisu ja ülesanded ning nende toimimise viisi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania vahel sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikliga 116 moodustatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogus Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht, mis käsitleb Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega ühise nõuandekomitee asutamist ja Euroopa Liidu Regioonide Komiteega ühise nõuandekomitee asutamist ning kõnealuse stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu töökorra muutmist kooskõlas nimetatud lepingu artikli 120 lõikega 4, põhineb stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele. Väiksemaid muudatusi nimetatud otsuse eelnõus võib teha ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja